

THƯ GỬI NGƯỜI BẠN ĐỒNG MÔN

Thế là đã chớm đông rồi anh nhỉ? Đã hơn năm mươi năm tôi mới lại được thấy cái se lạnh và nỗi buồn hiu hắt của đất trời gieo vào lòng như ngày thơ dại, còn ở quê nhà. Trong chúng ta ai cũng có một “tuổi trời bé bỏng”, nhưng hạnh phúc hay buồn thì lại rơi vào mỗi hoàn cảnh khác nhau. Thân phận con người hình như càng về già, tôi lại càng tin vào định mệnh. Thấm thía lòng Kiều “bất phong trần phải phong trần. Cho thanh cao mới được phân thanh cao” qua trải nghiệm cuộc đời mình. Dùng vầy cố tâm, đôi khi có hèn hạ giả dối, kèn kịu vênh vang rồi cũng bùn như trát mặt. Nghĩ lại soi gương tự hỏi mình có phải là mình không? Nhưng mà thôi anh ạ. Bây giờ tôi đã trở về. Tôi trở về tuổi mười, tuổi mười hai. Cái tuổi thiên thần như tôi đang dự buổi lễ trong cái nhà thờ cũng lắm tang thương ở quê tôi một ngày nào đó đã quá xa – quá xa trong ký ức nhưng lại đang xoay quanh bước chân lụm khụm trên những hè phố lộn xộn kẻ bán người mua. Anh ạ, này đây cậu bé con ngày xưa nay đang nắm tay bạn đồng môn ngót sáu mươi năm đứng nhìn ngôi trường ngày lê la đánh đáo đánh è. Ngôi trường tưởng cũng hoang vu già cỗi như tuổi đời của hai kẻ đang lang thang trong mảnh trời da chì úp xuống sân trường. Chỉ còn tiếng thờ dài và ngậm ngùi sâu lắng. Chẳng có gì để mở rộng mà chỉ những tàn phai. Tàn phai hết cả cuộc đời, vung vãi phí phạm theo con quay lịch sử để rồi được cái gì hay chỉ là những chia ly, những cái không đầu đề lên đất nước, những cái tuột khỏi tầm tay gần gũi và thân yêu nhất cũng mơ hồ. Hạnh phúc chỉ là ảo

giác. Cũng như những ước mong dự định khi tôi khăn gói trở về. Chỉ còn trong tôi những lời kể về lớp bạn đồng môn ngày ấy tạm lớn khôn trong ngôi trường Nguyễn Khuyến với thầy Hiệu trưởng Ôn Tam Tập – người thầy có hàng râu Hittle – đôi kính đeo trễ ngang sống mũi nhìn lù chúng tôi rượt đuổi nhau luôn cả sau lưng thầy. Và nào thầy Tỉnh Pháp văn – thầy Dương sử địa – thầy Tương vạn vật – thầy Trọng lý hóa – thầy Chương toán – cô Băng Tâm Anh văn... những thầy cô của tuổi thơ tôi rõ ràng bây giờ là nỗi nhớ nhung sâu lắng trong cảm nhận nhiệm màu của Ôn Đình Liên: “Những người muôn năm cũ. Hồn ở đâu bây giờ” và thưa anh, anh bạn đồng môn trong Nam ngoài Bắc hay xứ sở xa xôi – quê hương thành đoan – những người còn sống hoặc những người dạo ấy tuổi trẻ chúng ta bước xuôi trong trò chơi lịch sử – rõ ràng đồng môn mà chẳng nhận đồng môn. Hôm nay nỗi đau trên thi thể tiền nhân có người bảo hết, có người bảo còn. Nhưng mà sao lưu lại quá nhiều. Tôi chỉ còn được khỏe cùng Ôn đã cụt cả hai chân ngồi bán nước trà trên góc phố Bắc Ninh. Tớ Ôn bạc hơn cả tớ tôi. Nhìn tôi, anh chỉ buông được câu: “Mày còn sống à? Thế là mừng”. Tay anh run run, cui xuống cầm bình trà rót ra ly – nhưng trong đôi mắt già nua long lanh giọt lệ – giọt nước mắt sáng bừng hơn cả vài tấm huy chương gài trên miệng túi áo bộ đội đã quá bạc màu. Chỉ còn Ôn đây trong bao bạn đồng môn đã mất hoặc lưu lại nơi này nơi khác. Mùa đông đang đến nhưng lửa ấm hòa bình sẽ sưởi ấm chúng ta. Bao mất mát, bao chua cay ở bên này bên khác để bây giờ những người bạn đồng môn nhìn nhau, nói với nhau bằng tất cả tình thương. Bởi cuộc chiến quá dài với bao mệt mỏi từ thể xác đến tâm hồn nên với họ cuộc sống ngắn ngủi còn lại hôm nay, con người chỉ muốn vớt vát lại bao yêu thương nhân tâm đánh mất, nghĩa là không môi mép, không lừa dối, khoe lác mà chỉ còn trần trụi một tấm lòng của con người đối với con người.

Anh bạn đồng môn ơi, chúng ta đã bước qua bao nhiêu ngôi trường, bao nhiêu thầy cô, bạn bè, bao nhiêu kỷ niệm yêu thương và

yêu thương chân thành nhất ở đây là thời gian, còn ở trung học cùng nhau. Nếu trong chúng ta ai đã từng qua giảng đường đại học đều cảm thấy một cái gì làm tuổi trẻ bỗng bật thời trung học bị kèm hãm lại. Bởi nơi ấy không còn là nơi “nhất quý nhì ma thứ ba học trò” – Tự đứng ta lớn lên và tình đồng môn – đồng khoa mờ nhạt. Nhiều cái kèn kẹt, giả dối trong cư xử, giao tiếp, nên tình đồng môn đôi lúc cũng có lắm nỗi buồn.

Mà thôi, đông sắp tàn, chỉ còn dăm bữa nửa tháng nữa là trời đất lại vào xuân. Thời gian của đời người lại bớt đi một chút. Lòng tôi, lòng anh sao tránh nổi những băng khuôn sao xuyên chuyện này chuyện nọ. Nhưng phút giao thừa, trời đất yêu nhau. Bao nhiêu buồn vui, hờn giận đã bay theo gió nhẹ hơi sương, tôi lại thấy những giọt nước mắt hiếm hoi – so với lớp tuổi chúng ta – của các bạn đồng môn lưu lạc quê người đang bước đi lặng lẽ sau Khuông, sau Diệt, sau Triều, sau Hiến và ở nơi này, những bạn bè hiếm hoi còn lại cũng có những “hẹn hò buồn bã” trước vong linh đồng môn huynh trưởng Dương Quý. Rồi mới đây thôi lại tới Dương Hồng Ngọc... những hình ảnh anh, tâm hồn anh đẹp nhất trong tôi, đẹp hơn cả mùa xuân đang về là khuôn mặt lo lắng, buồn phiền của anh trước sự thập tử nhất sinh của Quýng, của Trường. Hình ảnh ấy, khuôn mặt ấy bảo tôi quên làm sao được bàn tay của Đ. những từng chiếc khăn ướp lạnh đặt lên trán bạn như trút cả tình thương mà chắc gì người thân của bạn đã quan tâm – và rồi đôi tay run run của Th. múc từng thìa nước nhỏ cho môi bạn đỡ se khô. Mỗi thìa nước ấy tôi tưởng như đổ vào lòng tôi một sự linh thiêng trong sáng tuyệt vời mà tôi nghĩ rằng bàn tay vị linh mục kia – buổi chiều xức dầu cùi cùi lời ea cầu nguyện cho linh hồn Trường bình thân ra đi – cũng không thể nào so sánh được.

Hỡi người bạn đồng môn của tôi ơi! Mùa xuân này, tôi lại được cất đi một tuổi, tôi càng khao khát sự thâm tình và lòng chân thực cho nhau.

(2006)